

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นการวิจัยในลักษณะการสำรวจจากบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth Interview) ซึ่งมีรายละเอียดวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การเลือกพื้นที่ศึกษา

1.1 พื้นที่ศึกษาได้ถูกเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งกลุ่มตามอำเภอ ซึ่งจังหวัดยะลามีทั้งหมด 8 อำเภอ มีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 55 แห่ง ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอต่างๆ

ชื่ออำเภอ	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล
เมือง	13
ยะหา	7
ธารโต	4
กรงปินัง	4
รามัน	15
บันนังสตา	6
เบตง	4
กาบัง	2
รวม	55

ที่มา : สำนักงานกลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยะลา 2548

- 1.2 การเลือกพื้นที่แบบเจาะจง โดยเลือกอำเภอละ 1 องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นตัวแทนของแต่ละอำเภอ

ตาราง 3 จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นพื้นที่ศึกษาในแต่ละอำเภอ

ชื่ออำเภอ	จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นพื้นที่ศึกษา
เมือง	1
ยะหา	1
ธารโต	1
กรงปินัง	1
รามัน	1
บันนังสตา	1
เบตง	1
กาบัง	1
รวม	8

- 1.3 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งใช้วิธีจับสลากในแต่ละอำเภอเพื่อให้ได้รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นพื้นที่ศึกษา

ตาราง 4 รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นพื้นที่ศึกษา

ชื่ออำเภอ	ชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นพื้นที่ศึกษา
เมือง	สะเตงนอก
ยะหา	ยะหา
ธารโต	ธารโต
กรงปินัง	กรงปินัง
รามัน	กาบูบอเกาะ
บันนังสตา	เขื่อนบางลาง
เบตง	ตานาะแมเราะ
กาบัง	บาละ

ที่มา : สำนักงานกลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยะลา 2548

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ บุคคลที่มีหน้าที่ในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 ฝ่ายคือ (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546)

1. คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non – Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจากบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

1.1 นายกองการบริหารส่วนตำบล	จำนวน	8	คน
1.2 ประธานประชาคมตำบล	จำนวน	8	คน
1.3 กำนันในพื้นที่	จำนวน	8	คน
1.4 ท้องถิ่นอำเภอ	จำนวน	8	คน
1.5 ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล	จำนวน	8	คน
2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

2.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	8	คน
2.2 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	จำนวน	8	คน
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	56	คน

3. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 2 ประเภท ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaires) สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎี เอกสารวิชาการ เอกสารราชการ ที่เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยนำมากำหนดกรอบแนวคิด แล้วแปลงเป็นคำถามปลายปิด (Close – ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open – ended Questions) ในแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งที่รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาและประสิทธิภาพในการเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านระเบียบ กฎหมายและด้านเทคโนโลยี จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีผลต่อกระบวนการวางแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนา ด้านการเป็นผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากร เงิน วัสดุอุปกรณ์และด้านความสามารถในการประสานงาน จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการวางแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2548 – พ.ศ.2550) ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 35 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

หลักเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

การตอบแบบสอบถามในตอนที่ 2, 3 และ 4 ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์คะแนนแต่ละระดับของปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรายกชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = 1.33 \end{aligned}$$

ค่าอันตรภาคชั้นที่ได้นำมากำหนดขอบเขตมัธยฐานในการอ่านช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ความคิดเห็นระดับน้อย	ช่วงคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	1.00 - 2.33
ความคิดเห็นระดับปานกลาง	ช่วงคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	2.34 - 3.66
ความคิดเห็นระดับมาก	ช่วงคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	3.67 - 5.00

3.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Questionnaire) เพื่อเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้รายละเอียดเพิ่มเติมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยทำการสัมภาษณ์จากบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด ซึ่งได้แก่นายกองค้การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเลือกสัมภาษณ์จากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลสะเตงนอก ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่และองค์การบริหารส่วนตำบลยะหาซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก (สำนักงานกลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดยะลา 2548)

4. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

4.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่แล้วเสร็จไปทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับเนื้อหาสาระของสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3 ท่าน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสะเตงนอก 1 ท่านและหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยะลา 1 ท่าน ให้เป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้อง (Consistency) และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวแล้ว

4.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ในการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำเครื่องมือวิจัยที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 3 องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดยะลา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบาโงยซิแน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสาป และองค์การบริหารส่วนตำบลบันนังสตา เป็นพื้นที่ทำการทดสอบ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจ ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มที่ได้ทำการทดสอบ โดยนำข้อมูลจากแบบทดสอบมาหาความเชื่อมั่น

ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) ซึ่งวิธีนี้เรียกว่า “การหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient – alpha)” (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2534 : 208) ซึ่งจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2530 : 119-120) ผลการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9181 นับได้ว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการสอบถามได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาโดยการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 8 แห่ง โดยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง นอกจากนี้ข้อมูลบางส่วนยังได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดยะลา

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หนังสือ เอกสาร วารสาร บทความทางวิชาการ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Version 11.0 ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 สถิติเชิงพรรณนา เพื่อจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่และเพื่อทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) เพื่อทดสอบสมมติฐานและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

6.3 จัดลำดับความถี่ของข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อนำไปใช้ประกอบการอภิปรายผล

6.4 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปประกอบการศึกษาเชิงปริมาณ